

Sygn. akt I CZ 111/09

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

SSN Marek Sychowicz

w sprawie z powództwa D. P.

przeciwko K. G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 11 lutego 2010 r.,

zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego

zawarte w pkt II wyroku tegoż Sądu z dnia 5 czerwca 2009 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i w tym zakresie przekazuje
sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i
orzeczenia o kosztach postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy nie obciążył powoda D. P. obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym pomimo oddalenia wniesionej przez niego apelacji od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 11 czerwca 2008 r., wydanego w sprawie oznaczonej sygn. akt [...] (pkt II wyroku z dnia 5 czerwca 2009 r. – k. 170 akt).

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd drugiej instancji ograniczył się wyłącznie do stwierdzenia, że pomimo oddalenia apelacji powoda nie obciąża go obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów zastępstwa apelacyjnego wskazując przy tym, jako podstawę prawną takiego orzeczenia, art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. (k. 176 akt).

W zażaleniu na powyższe postanowienie pełnomocnik pozwanego zarzucił naruszenie:

- art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie wskazanie w uzasadnieniu orzeczenia o kosztach procesu okoliczności i faktów przemawiających za zastosowaniem w sprawie art. 102 k.p.c. oraz nie wyjaśnienie podstawy prawnej wydanego w tym przedmiocie rozstrzygnięcia;
- art. 102 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że po stronie powoda, który reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika przegrał postępowanie apelacyjne, zachodzą „szczególne przypadki” uzasadniające nie obciążanie go kosztami zastępstwa adwokackiego strony przeciwnej przed sądem drugiej instancji.

W konkluzji skarżący zażądał zmiany zaskarżonego postanowienia i zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa adwokackiego przed sądem drugiej instancji według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może nie obciążyć kosztami strony przegrywającej. Przywołany przepis, realizujący zasadę słuszności, stanowi wyjątek od ogólnej reguły obciążania stron kosztami

procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę jest zobowiązana zwrócić przeciwnikowi, na jego żądanie, wszystkie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 k.p.c.) (tzw. zasada odpowiedzialności za wynik procesu).

Hipoteza przepisu art. 102 k.p.c., odwołująca się do występowania „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostawia sądowi swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do nie obciążania jej kosztami procesu (por. postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07, niepubl.). Ze względu jednak na fakt, że przepis art. 102 k.p.c. jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 98 § 1 k.p.c. w uzasadnieniu rozstrzygnięcia w przedmiocie nieobciążania strony kosztami procesu powinny być wskazane okoliczności mające stanowić – w ocenie Sądu – „wypadek szczególnie uzasadniony” w rozumieniu art. 102 k.p.c. (postanowienie SN z dnia 10 grudnia 2009, III CZ 47/09, niepubl.). Zarazem, brak przywołania w uzasadnieniu orzeczenia okoliczności stanowiących, w ocenie Sądu drugiej instancji, podstawę do nieobciążania strony kosztami postępowania (art. 102 k.p.c.) uniemożliwia Sądowi Najwyższemu dokonanie kontroli takiego postanowienia w oparciu o przepis art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. i stanowi naruszenie dyspozycji art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.